

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6

The Students Assisting System of Schools belonging to Primary Educational Service Area 6, Nakhon Ratchasima Province

นิพนธ์ วิไล¹, จีรนารถ ภูริเสวตกำจร², ภควรรณ ลุนสำโรง³

บทคัดย่อ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน จำแนกตามประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ เป็นครูที่สอน จำนวน 605 คน ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่าง โดยใช้ค่า Student's t-test และ F-test (one way anova) เมื่อพบความแตกต่างใช้สถิติทดสอบรายคู่

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ภาพรวม การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้าน การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข รองลงมาคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการ ส่งเสริมและพัฒนา

2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนที่อยู่ใน สถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่ แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The students assisting system in schools belonging to Primary Educational Service Area 6, Nakhon Ratchasima Province has been performed with objectives to study and compare the

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา อีเมลล์ nongtao.phon@gmail.com

² อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา อีเมลล์ sirikan8216@gmail.com

³ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา อีเมลล์ phdphkw@gmail.com

students assisting system in schools, classified by experiences and school sizes. The samples used in this research are 605 teachers and statistics used are percentage, average and standard deviation. The difference was tested using Student's t-test and F-test (one way anova) and when the difference was found, the dual statistics were used.

From the study, there were these following findings:-

1) Overall performance of students assisting system of schools belonging to Primary Educational Service Area 6, Nakhon Ratchasima is considered high. When details of performance are investigated, the most performance of prevention and protection is found while the student screening system is the second and the least action is found in promotion and development.

2) The comparative analyze was made according to working experience and the overall difference as found with significant statistics of .05. When considering the details, no difference has found.

3) The results from comparative analyze have been made according to school sizes. The overall results show that teachers in different school size have dissimilar attitudes with significant statistics of .05. When considering the details, the difference of attitude in prevention and protection has been found with significant statistics of .05 while other types of difference have been found.

Keywords : The Student Assisting System

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 ซึ่งมีภารกิจหลักที่เป็นหัวใจของการดำเนิน 5 องค์ประกอบ คือ ประการที่หนึ่ง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูประจำชั้นมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้นสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันการแก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่ใช้ความรู้สึกคาดเดา โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด ประการที่สอง การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรอง ทั้งสถานศึกษาได้จัดทำขึ้นเพื่อจัดแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเอง หรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ กลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัว แสดงออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางลบ กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาชัดเจนมีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองและต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ ซึ่งไม่ให้นักเรียนรู้ว่าตนเองถูกจัดอยู่ในกลุ่มใดให้ปิดเป็นความลับ ประการที่สาม การส่งเสริมและพัฒนา เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้นให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมีความภาคภูมิใจ

ในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่ม ปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหา กลับมา มีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่สถานศึกษาและชุมชนมุ่งหวัง ประการที่สี่ การป้องกันและแก้ไขปัญหา ครูประจำชั้นควรให้ความสนใจ เอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา นั้นจำเป็นอย่างมากที่จะต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไข ปัญหาโดยไม่ปล่อยปะละเลยจนกลายเป็นปัญหาของสังคมในอนาคต ประการที่ห้า การส่งต่อในกรณีที่มีปัญหา ยากต่อการช่วยเหลือ และนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีเด็กที่มีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาสก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาและช่วยเหลืออย่างถูกต้องทางและรวดเร็วขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 1-2)

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะปฏิบัติหน้าที่เป็นครูผู้สอนและครูผู้รับผิดชอบในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองเต่า ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งหมด 181 สถานศึกษา มีสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 3 สถานศึกษา ครู 88 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 64 สถานศึกษา ครู 980 คน และสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 114 สถานศึกษา มีครูจำนวน 711 คน จำนวนนักเรียน 21,564 คน นักเรียนสามารถเดินทางไป - กลับสถานศึกษาได้ ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรมและรับจ้างทั่วไป ทำให้มีรายได้ไม่แน่นอนและค่อนข้างมีฐานะยากจน มีนักเรียนส่วนหนึ่งที่บิดามารดาแยกกันอยู่ และนักเรียนจะอยู่กับบิดาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีนักเรียนที่บิดาหรือมารดาไปทำงานต่างจังหวัด ปล่อยให้เด็กอยู่กับญาติหรืออยู่ลำพังและจากการศึกษาวิเคราะห์ในภาพรวมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 พบว่า นักเรียนยังมีปัญหาในเรื่อง ขาดระเบียบวินัยในตนเองมาก เช่น การทิ้งขยะไม่ถูกที่ ไม่ทำความสะอาดห้องเรียน แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ไม่รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย พูดไม่สุภาพ ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกฎระเบียบของสถานศึกษา เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6
2. เพื่อเปรียบเทียบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู
3. เพื่อเปรียบเทียบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,779 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 605 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางที่เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) จำแนกจำนวนประชากรตามขนาดของสถานศึกษา ดำเนินการสุ่มตัวอย่างจากประชากร ได้ดังนี้ สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวนประชากร 711 คน กลุ่ม

ตัวอย่าง 254 คน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวนประชากร 980 คน กลุ่มตัวอย่าง 278 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวนประชากร 88 คน กลุ่มตัวอย่าง 73 คน

เครื่องมือการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สถานภาพเกี่ยวกับ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำนวน 35 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท(Likert) มี 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย และ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาค่าคุณภาพเครื่องมือ เริ่มจากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 สร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating) ตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) นำแบบสอบถามของ ไพโรจน์ สิงห์คราม (2553 : 84 - 86) และเดชชัย สารบรรณ (2553 : 80 - 82) มาสังเคราะห์กับนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยตั้งขึ้น นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of Consistency) ซึ่งมีความสอดคล้อง นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเสนอแนะ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นครูประจำชั้นหรือครูผู้สอน คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 35 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 121) ดังนี้ 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย และ 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู โดยใช้ Student's t-test และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ F-test (One - way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เปรียบเทียบ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู และเปรียบเทียบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยแบ่งประสบการณ์ในการทำงานของครูเป็น 2 กลุ่ม คือ น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 35.87 และ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 388 คน คิดเป็นร้อยละ 64.13 และ แบ่งขนาดสถานศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 41.98 สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 45.98 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 12.07 โดยสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

1) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วยความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of consistency) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีความสอดคล้อง และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นครูประจำชั้นหรือครูผู้สอน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.901

2) สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู โดยใช้ Student's t-test และวิเคราะห์เปรียบเทียบ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ F – test (One – way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรต้นประกอบด้วย ประสบการณ์ในการทำงานของครู ได้แก่ น้อยกว่า 10 และ 10 ปีขึ้นไป ขนาดสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ตัวแปรตามประกอบด้วย สภาพและปัญหากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อ

ตารางที่ 1 แสดงระดับการปฏิบัติระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	สภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับปฏิบัติ	
				แปลผล	อันดับที่
1	การรู้จักนักเรียนรายบุคคล	3.97	0.20	มาก	3
2	การคัดกรองนักเรียน	4.05	0.13	มาก	2
3	การส่งเสริมและพัฒนา	3.82	0.17	มาก	5
4	การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	4.06	0.21	มาก	1
5	การส่งต่อ	3.87	0.20	มาก	4
	รวม	3.95	0.08	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดคือ ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข รองลงมาคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ด้านที่	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6	ระดับการปฏิบัติ				t	p-value
		น้อยกว่า10ปี		10ปีขึ้นไป			
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ด้านความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.94	0.16	3.99	0.20	-2.30	0.19
2	ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.02	0.15	4.06	0.12	-3.51	0.56
3	ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	3.83	0.17	3.81	0.17	1.75	0.40
4	ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	4.03	0.20	4.07	0.21	-2.23	0.59
5	ด้านการส่งต่อ	3.84	0.22	3.88	0.19	-2.11	0.08
	เฉลี่ยรวม	3.94	0.09	3.96	0.07	-3.49	0.04*

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	p-value
ด้านการป้องกันแก้ไข ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	0.337	2	0.169	3.75	0.02*
	ภายในกลุ่ม	27.026	602	0.045		
	รวม	27.363	604			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.042	2	0.021	3.11	0.04*
	ภายในกลุ่ม	4.044	602	0.007		
	รวม	4.086	604			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าโดยภาพรวมครูผู้สอนที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ด้านต่างๆ	(I) ขนาด สถานศึกษา	(J) ขนาด สถานศึกษา	Mean Difference (I-J)	Std. Error	P-Value
ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและ แก้ไข	เล็ก	กลาง	-.00911	.01839	.885
		ใหญ่	-.07607*	.02814	.026
	กลาง	เล็ก	.00911	.01839	.885
		ใหญ่	-.06696	.02787	.057
เฉลี่ยรวม	ใหญ่	เล็ก	.07607*	.02814	.026
		กลาง	.06696	.02787	.057
	เล็ก	กลาง	-.00460	.00711	.811
		ใหญ่	-.02708*	.01088	.046
กลาง	เล็ก	.00460	.00711	.811	
	ใหญ่	-.02248	.01078	.115	
ใหญ่	เล็ก	.02708*	.01088	.046	
	กลาง	.02248	.01078	.115	

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่าเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ สถานศึกษาขนาดเล็ก กับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 อภิปรายผลเป็นข้อๆ ดังนี้

1. โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับปฏิบัติสูงสุด คือ การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ซึ่งมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การคัดกรองนักเรียน ซึ่งมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีระดับปฏิบัติต่ำสุด คือ การส่งเสริมและพัฒนา ซึ่งมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน มีภารกิจหลักที่เป็นหัวใจในการดำเนินงาน 5 กิจกรรม คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันช่วยเหลือและการแก้ไขและการส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 35) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารุวรรณ รัตนมาลี (2547:138) ได้ศึกษา สภาพและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต3 กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ส่วนมากปฏิบัติ (ร้อยละ94.16) เมื่อเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ได้คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามลำดับ ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำได้ คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต3 ที่มีสถานภาพในการทำงาน ประสบการณ์ทำงาน และอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ข้าราชการโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาด้านการส่งต่อนักเรียนมากกว่าข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่มีผลต่อการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม

2. ผลการเปรียบเทียบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ทำงานของครูมีผลต่อศักยภาพด้านบุคคล ในการแสดงความคิดเห็นต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ที่มีไม่เท่ากัน จึงทำให้แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ปณิตดา วงศ์รัตน์ (2555) ได้นำเสนอผลงานวิจัยเรื่อง ศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในเครือข่ายแก่งสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษา ะยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน สถานศึกษาขนาดเล็ก กับสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ก็มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งอาจเป็นเพราะบริบทของแต่ละสถานศึกษา แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นทั้งด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม ภาระงานของครู ตลอดจนศักยภาพของครูผู้สอนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ไพบุลย์ ดลเฉลิมยุทธพา (2550 : 81) ได้ศึกษาการพัฒนาบทบาทครู และผู้ปกครองในการส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนที่มีพัฒนาการช้า สถานศึกษาหนองพอกวิทยายน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการดำเนินงานครูและผู้ปกครองไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของตน ในการส่งเสริมช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่มีพัฒนาการ เมื่อครูและผู้ปกครองได้รับการอบรมด้านพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก สติปัญญา ความเข้าใจภาษา ด้านการใช้ภาษา ด้านสังคมและการช่วยเหลือตนเอง มีความสามารถในการส่งเสริมให้เด็กที่มีพัฒนาการช้า ได้ฝึกกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการในวันที่เด็กนักเรียนมาสถานศึกษาทุกวัน ด้านผู้ปกครองได้ให้ความร่วมมือและส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้ฝึกกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการในขณะที่อยู่ที่บ้าน จากการสังเกต และจากรูธรรม รัตนมาลี (2547:138) ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีสถานภาพในการทำงาน ประสบการณ์ทำงาน และอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ข้าราชการโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาด้านการส่งต่อนักเรียนมากกว่าข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่มีผลต่อการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 จำนวน 605 คน ค้นพบข้อมูลสำคัญอันจะนำไปสู่ ข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดแนวนโยบายในการพัฒนา และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้

(1) สถานศึกษาควรจัดให้มีครูแนะแนวโดยเฉพาะ เพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษา และดำเนินการฝึกอบรมครูใน สถานศึกษาของตนเองให้มีความรู้ ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างท่วงแท้

(2) สถานศึกษาควรมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และครู ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล

(3) สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรม เพื่อการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เรียนรู้ได้ตลอดเวลา เป็น บุคคลที่มีคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยมีการใช้รูปแบบที่หลากหลายตามสภาพและความเหมาะสม เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยใช้รูปแบบของเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการถ่ายทอดเพื่อแก้ปัญหาจากครูไม่เพียงพอ โดยครู แนะแนว

(4) สถานศึกษาควรมีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหายุ่งยากซับซ้อน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยเหลือ หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียนในเรื่องต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาอื่น และผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม

(2) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

(3) ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษากับ คุณภาพของนักเรียน

(4) ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาต่างๆ เพื่อให้รู้ ความต้องการของผู้ที่จะรับความช่วยเหลือ

เอกสารอ้างอิง

จารุวรรณ รัตนมาลี. (2547). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ

ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัด สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. การศึกษา

ค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เดชชัย สารบรรณ. (2553). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

อำเภอส่องดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากสกลนคร เขต 1. ขอนแก่น : ปริญาญา

นิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสาน

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ปนิดดา วงศ์รัตน์. (2555). ศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ

โรงเรียนในเครือข่ายแก่งบัวพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง

เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. การศึกษามหาบัณฑิต. ระยอง : มหาวิทยาลัยบูรพา.

ไพบุลย์ ดลเฉลิมยุทธพา. (2550). การพัฒนาบทบาทครูและผู้ปกครองในการส่งเสริมการช่วยเหลือ

นักเรียนที่มีพัฒนาการเข้าสถานศึกษาหนองพอกวิทยายน สถานศึกษาในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด กาฬสินธุ์ เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม.

หาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ไพโรจน์ สิงห์คราม. (2553). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. ขอนแก่น : การค้นคว้าอิสระ

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities.**

Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.

Likert, Rensis. (1967). **“The Method of Constructing and Attitude Scale”**. In Reading

in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement (pp. 90-95). New York:

Wiley & Son.